

Examenul național de bacalaureat 2026

Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

SIMULARE

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

ЧАСТИНА I

(30 балів)

A. Для кожного з наступних завдань на екзаменаційному аркуші запишіть лише відповідну цифру та поруч позначте тільки букву, що відповідає правильній відповіді. Правильним є лише один варіант відповіді.

1. До структури доведення входять:

- a. теза, яку потрібно довести, відношення доведення та аргументи доведення
- б. процес доведення, основа доведення та теза, яку потрібно довести
- в. теза, яку потрібно довести, критерій доведення та основа доведення
- г. аргументи доведення, принцип доведення та теза, яку потрібно довести

2. Мислення „Деякі учасники фестивалю — це люди, захоплені цим жанром музики, оскільки всі люди, захоплені цим жанром музики, є учасниками фестивалю” є:

- a. проста конверсія б. обверсія в. силогізм г. випадкова конверсія

3. Між термінами *сонцезахисні окуляри* та *улюблені аксесуари молоді* існує логічний зв'язок, як:

- a. перехресність б. тотожність в. упорядкування г. протилежність

4. Логічний присудок речення «Дива — це події, оцінювані суб'єктивно» є:

- a. події, оцінювані суб'єктивно в. є події, оцінювані суб'єктивно
- б. є події г. є

5. Класифікація рослин на класи *рослини Північної півкулі*, *рослини Південної півкулі*, *рослини з насінням* та *рослини без насіння* є:

- a. невідповідна б. правильна в. повна г. неправильна

6. З інтенціональної позиції термін *мудрість* є:

- a. точний, відносний в. абстрактний, простий
- б. загальний, нечіткий г. неявний, абсолютний

7. Міркування «Якщо деякі промислові роботи є механічними та програмованими пристроями, то деякі механічні та програмовані пристрої є промисловими роботами» є зразком:

- a. дійсний силогізм в. недійсний силогізм
- б. дедуктивне міркування г. проста конверсія

8. Логічний суб'єкт речення «Усі письмові інструменти є корисними предметами» є:

- a. усі в. інструменти
- б. письмові інструменти г. усі письмові інструменти

9. Інтенціональність терміна *кухонний робот* складається із:

- a. сукупність спільних властивостей кухонних роботів
- б. сукупність усіх кухонних роботів
- в. спільні та необхідні властивості всіх роботів
- г. сукупність функціональних механізмів одного робота

10. Категоричне твердження «Жоден поет не є філософом» є твердженням:

- a. загально стверджувальне в. загально заперечне
- б. часткове стверджувальне г. часткове заперечне

20 балів

В. Подаються терміни А, В, С, D та Е, так що терміни А і В перебувають у відношенні перехрещення; термін С підпорядкований терміну А, але перебуває у відношенні перехрещення з терміном В; термін D підпорядкований терміну В, але перебуває у відношенні перехрещення з терміном А; термін Е є видом перетину термінів А і В, одночасно перебуває у відношенні перехрещення з термінами С і D, які, у свою чергу, перебувають у відношенні протилежності.

1. Представте, за допомогою діаграм Ейлера, на одній спільній діаграмі, логічні відношення між даними п'ятьма термінами. **2 бали**
 2. Визначте, на основі існуючих відношень між термінами А, В, С, D, Е, які з наведених тверджень є правильними, а які – неправильними (позначте правильні твердження літерою «П», а неправильні – літерою «Н»).
а) Деякі А не є D	в) Жоден С не є D	д) Жоден В не є Е	е) Усі А є Е
б) Усі D є В	г) Деякі А не є Е	е) Деякі Е не є В	ж) Жоден Е не є D.
- 8 балів**

ЧАСТИНА II

(30 балів)

Подаються такі речення:

1. *Усі земноводні тварини є хребетними.*
 2. *Деякі традиційні професії перебувають під загрозою зникнення.*
 3. *Жоден експериментальний лікарський засіб не продається в аптеках.*
 4. *Деякі іноземні мови не є легкими для вивчення.*
- А.** Побудуйте, як у формальній мові, так і у звичайній мові: протилежне речення для речення 1, субконтрарне речення для речення 2, контрарне речення для речення 3 та суперальтерне речення для речення 4. **8 балів**
- Б.** Застосуйте явно операції конверсії та обверсії, щоб вивести правильну конверсію та обверсію кожного з тверджень 1 і 3, як у формальній мові, так і у звичайній мові. **8 балів**
- В.** Побудуйте як у формальній мові, так і у звичайній мові: конверсію надпідпорядкованої (суперальтерної) субконтрарної пропозиції речення 4 та обверсію контрарної пропозиції речення 1. **6 балів**
- Г.** Двоє учнів, Х та Y, висловлюють такі думки:
- Х: *Деякі тести, сформульовані нечітко, є тестами для отримання водійських прав;*
отже, деякі тести для отримання водійських прав сформульовані нечітко.
- Y: *Якщо деякі тести для отримання водійських прав сформульовані нечітко, то деякі тести для отримання водійських прав не сформульовані чітко.*
- На основі цієї ситуації:
- а. запишіть у формальній мові думки обох учнів. **4 бали**
 - б. визначте, логічну правильність/неправильність формалізованих міркувань **2 бали**
 - в. поясніть логічну правильність/неправильність міркування учня Х **2 бали**

ЧАСТИНА III

(30 балів)

А. Подано такі дві силогістичні форми: аеа-2, еіо-4

- а) Запишіть схеми умовиводів, що відповідають поданим силогістичним формам. **4 бали**
 - б) Побудуйте у звичайній мові силогізм, що відповідає одній із двох схем умовиводів, записаних у пункті а). **2 бали**
 - в) Перевірте явно, за допомогою діаграм Венна, дійсність даних силогістичних форм, одночасно зазначаючи рішення, що впливає з графічного представлення (наприклад: дійсна силогістична форма / недійсна силогістична форма). **8 балів**
- Б.** Побудуйте, як у формальній, так і у звичайній мові дійсний силогізм, за допомогою якого можна обґрунтувати твердження „Деякі мобільні пристрої не є потужними”. **6 балів**
- В.** Подано наступний силогізм: *Оскільки жоден учень не є студентом, але всі учні є молодими, виходить, що деякі молоді не є студентами.*
- На основі наведеного силогізму, для кожного з наступних тверджень, запишіть, на екзаменаційний аркуш, лише відповідну цифру та позначте лише літеру «П», якщо вважаєте твердження правильним, або лише літеру «Н», якщо вважаєте твердження неправильним.
1. Середній термін розподілений у меншій премісі.
 2. Логічний присудок висновку представлений терміном „учень”.
 3. Висновок силогізму є універсальним стверджувальним реченням.
 4. Логічний суб'єкт висновку розподілений як у премісі, так і у висновку. **4 бали**

Г. Подається наступне визначення: *Коло – це геометрична фігура круглої форми, без сторін та кутів.*

- а) Назвіть одне правило правильності, яке порушує подане визначення. **2 бали**
- б) Уточніть інше правило правильності визначення, відмінне від зазначеного в підпункті а) **2 бали**
- в) Запишіть визначення, маючи як визначуваний термін «коло», яке порушує правило, зазначене в підпункті б) **2 бали**